

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Torstein Tysklind
Senior Utredare
08-578 29 730
torstein.tysklind@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse
Datum
2023-04-17

Sida
1 (4)
Diarienummer
2023/ÄON 0077

Mottagare
Äldre- och omsorgsnämnden

Beslut om att inrätta somatisk dagverksamhet för äldre

Äldre- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut till äldre- och omsorgsnämnden

- Somatisk dagverksamhet inrättas i enlighet med förslaget.

Äldre- och omsorgsförvaltningen

John Henriksson
Förvaltningschef

Torstein Tysklind
Utredare

Sammanfattning

Verksamheten föreslår att en somatisk dagverksamhet liknande de dagverksamheter kommunen har för dementa inrättas. Verksamheten kan dels fungera som avlastning för par där den ena partnern i dag vårdar den andra på grund av sjukdom, dels vara positivt för ensamstående som annars kan bli isolerade. Verksamheten kan också innebära att äldre somatiska sjuka har möjlighet att bo kvar hemma längre vilket är positivt för den enskilda, men även innebär att behovet av platser i vård- och omsorgsboende minskar.

Dagverksamheten kommer bedrivas inom äldreomsorgens ekonomiska ram. Bedömningen är att verksamheten i ett initialt skeende kommer att innebära

ökade kostnader men på sikt förväntas minskade kostnader för vård- och omsorgsplatser.

Beskrivning av ärendet

Somatisk dagverksamhet

Kommunen har i dag två dagverksamheter för äldre med kognitiv sjukdom. Utöver det föreslår förvaltningen att en dagverksamhet för personer med somatiska problem inrättas. Insatsen dagverksamhet för äldre är till för äldre som bor kvar i sina egna bostäder och har en större funktionsnedsättning vilket ofta innebär att de har svårt att delta i vanlig öppen verksamhet. Den äldre får möjlighet komma till verksamheten två till tre dagar i veckan (i vissa fall upp till fem dagar i veckan). Där deltar de äldre i stimulerande aktiviteter anpassade till personens hälsotillstånd, får del av gemenskap samt får måltider. Insatsen kombineras oftast med hemtjänst.

För ensamstående deltagare är dagverksamheten en möjlighet att bryta den isolering som deras funktionsnedsättning leder till. För äldre i parrelationer innebär ofta dagverksamheten en avlastning för den ena parten som i vardagen ger omsorg till sin partner. Många av deltagarna transporterar sig till verksamheten med färdtjänst. Insatsen dagverksamhet innebär ofta att den äldre kan bo kvar i sin egen bostad längre vilket är positivt för den enskilda, men även innebär att behovet av platser i vård- och omsorgsboende minskar.

De flesta kommuner i Stockholmsområdet har dagverksamheter både för personer med kognitiv sjukdom och för personer med somatiska besvär. Tyresö kommun har dock tidigare endast haft dagverksamhet för personer med kognitiv sjukdom. I dag finns underlag och behov att öppna även en somatisk dagverksamhet.

I ett förste skede kan verksamheten inrymmas i de lokaler som blir lediga på Björkbacken när äldreboendet avvecklas sommaren 2023. På längre sikt, när kommunen eventuellt lämnar lokalerna på Björkbacken behöver andra lokaler säkerställas.

Utformning av verksamheten

Verksamheten kommer att bedrivas vardagar, 08:00-16:00. Verksamheten kommer att ha möjlighet att ha 10-12 samtidiga deltagare. I och med att de flesta deltagarna deltar två till tre dagar i veckan, kommer närmare 20 personer var inskrivna samtidigt. Om man i framtiden finner att det finnas behov av verksamheten under helger och kvällar bör det utredas vid ett senare tillfälle.

Deltagarna får frukost när de kommer på morgonen och sedan lunch och eftermiddagsfika. Däremellan har verksamheten sociala aktiviteter.

I framtiden kan det även bli aktuellt, om behovet finns, att verksamheten bedrivs kvällen och helger. Detta får i så fall utredas i ett senare skede.

Personalbehovet för verksamheten är 3,0 årsarbetare.

Under tiden brukarna deltar i verksamheten har kommunen hälso- och sjukvårdsansvaret för dessa. Bedömningen är att detta inte ska medföra extra kostnader, men det kan ge möjlighet till bättre samordning omkring den enskilde.

En problemställning som finns med en somatisk dagverksamhet är att somatisk sjuka personer kan vara skörare än de med kognitiv sjukdom. Det kan innebära att det är svårare att förflytta dem mellan hemmet och verksamheten. Det kan påverka vilka som kan ta del av verksamheten. De som har stora omvårdnadsbehov kommer antingen behöva plats i särskilt boende eller få sin omvårdnad i hemmet med mycket hemtjänst.

För och nackdelar med att öppna en somatisk dagverksamhet

Fördelar:

- Motverka isolering för äldre med betydande funktionsnedsättning
- Stödja äldre som vårdar sin partner med somatisk funktionsnedsättning
- Möjlighet att bo kvar i egen bostad längre
- Ökad samordning med primärvården
- Kortare botider inom särskilt boende
- Minskad efterfråga på särskilt boende
- Kommunen får hälso- och sjukvårdsansvaret för personerna den tiden de deltar i verksamheten. Det kan ge möjlighet till bättre samordning omkring den enskilde.
- För vissa personer kan somatisk dagverksamhet vara ett alternativ till korttidsboende vid hemgång från sjukhus. Det innebär minskat behov av korttidsvård.

Nackdelar

- Vissa äldre kan känna så stor otrygghet hemma att de önskar en plats i särskilt boende – trots att de kunde klara sig med somatisk dagverksamhet
- Det kommer på sikt innebära behov av nya lokaler då lokalerna på Björkbacken inte är en permanent lösning
- Det innebär en ny verksamhet som kommunen påtar sig att driva tillsvidare

- Det innebär en fast årlig kostnad för verksamheten.
- Somatisk sjuka personer kan vara skörare, och ha svårare att flyttas mellan hemmet och verksamheten

Ekonomiska överväganden

Verksamheten kommer ha en budget på ca 3,2 miljoner årligen. Det motsvarar den budget vi i dag har för dagverksamheterna för de med kognitiv sjukdom. Personalkostnaderna bedöms till 1,8 mnkr. Övriga stora kostnadsposter är resor till och från verksamheten och kostnader för måltider. Så länge verksamheten ligger i Björkbackens lokaler kommer den inte innebära ökade lokalkostnader, då verksamheten ska bedrivas i lokaler som äldreomsorgen oavsett får betala hyra för.

Bedömningen är att verksamheten kan finansieras inom den ekonomiska ram äldreomsorgen redan har. Sannolikt kommer verksamheten innebära kostnadsminskningar för äldreomsorgen.

Enhetskostnaden för en dag i dagverksamheten för kognitivt sjuka var 410 kronor 2021 enligt Kostnad Per Brukare (KPB). Den varierade mellan 395 och 423 för de två grupperna. I och med att antalet deltagare och budget i princip är identisk med våra dagverksamheter för dementa, kan vi utgå för att kostnaden kommer vara likartat i den somatiska dagverksamheten. En hemtjänststimme i egen regi kostade enligt KPB 483 kronor. De flesta av de aktuella personerna hade behövt hemtjänst under den dagen de är i verksamheten, åtminstone för frukost och lunch. Till stor del kommer dagverksamheten finansieras genom minskade kostnad för hemtjänst.

Utöver det kommer en eventuell kostnadsminskning för de personerna som annars hade behövt en plats på särskilt boende. Kostnaden för ett dygn i särskilt boende var samma år 2 293 kronor enligt KPB. En person i särskilt boende är där sju dagar i veckan till en veckokostnad av 16 051 kronor. Motsvarande kostnad för personer med dagverksamhet tre dagar i veckan var 1200-1300 kronor.

Förslaget till beslut föreslås därför finansieras inom ramen för verksamhetsområde 5 äldreomsorg.

Ärendet bedöms inte beröra barn varför någon prövning av barnets bästa inte har genomförts.